

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 sierpnia 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Marek Żurecki (spr.)
Sędziowie	SSA Jolanta Pietrzak SSA Wojciech Bzibziak
Protokolant	Michał Eksterowicz

po rozpoznaniu w dniu 18 sierpnia 2016r. w Katowicach

sprawy z odwołania P. D. (P. D.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury górniczej

na skutek apelacji ubezpieczonego P. D. i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach

z dnia 3 grudnia 2015r. sygn. akt VIII U 1348/14

1. **oddala apelację organu rentowego;**

2. **z apelacji ubezpieczonego zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 2 stwierdzając odpowiedzialność organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji i przyznaje ubezpieczonemu P. D. prawo do odsetek ustawowych za opóźnienie w ustaleniu prawa do świadczenia za okres od dnia 1 maja 2014 r. do dnia wypłaty;**

3. **zasądza od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego kwotę 30 zł (trzydzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów poniesionych w postępowaniu apelacyjnym.**

/-/SSA J. Pietrzak /-/SSA M. Żurecki /-/SSA W. Bzibziak

Sędzia Przewodniczący Sędzia

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. decyzją z dnia 22 kwietnia 2014r. odmówił P. D. (ur. w (...)r.) prawa do górniczej emerytury bez względu na wiek, określonej w art. 50e ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z FUS na wniosek ubezpieczonego z dnia 31 marca 2014r.

Organ rentowy stwierdził, że wnioskodawca udowodnił do dnia 19 marca 2014r. 17 lat i 6 dni okresów pracy górniczej wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią zamiast wymaganych co najmniej 25 lat tego rodzaju pracy górniczej albowiem odmówił wnioskodawcy uwzględnienia okresu zatrudnienia w KWK (...) od dnia 3 marca 2003r. do 30 kwietnia 2012r. w którym to okresie ubezpieczony pełnił funkcję zakładowego społecznego inspektora pracy. Organ rentowy prezentował stanowisko, że okres oddelegowania do pełnienia funkcji zakładowego społecznego inspektora pracy nie jest wymieniony w art. 50e ustawy o emeryturach i rentach jako okres zaliczany do okresów pracy górniczej o której mowa w tym przepisie.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach wyrokiem z dnia 3 grudnia 2015r. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury górniczej od dnia 1 marca 2014r. (pkt 1 wyroku) oddalając w pkt 2 wyroku odwołanie skarżącego w pozostałej części tj. w zakresie prawa do odsetek ustawowych z tytułu opóźnienia w ustaleniu prawa do świadczenia.

Sąd Okręgowy uwzględnił odwołanie po ustaleniu, że w spornym okresie ubezpieczony jako jedyny w kopalni zakładowy społeczny inspektor pracy – oddelegowany do pełnienia tej funkcji z zajmowanego stanowiska górnika- kombajnisty wykonywał pracę pod ziemią zajmując się kontrolą stanu obudów górniczych, maszyn i urządzeń oraz sprawdzaniem warunków otoczenia (temperatury, stanu wentylacji). Ponadto ubezpieczony uczestniczył w postępowaniach powypadkowych w miejscu zdarzeń pod ziemią w kopalni.

Sąd dysponując wykazem zjazdów ubezpieczonego pod ziemię sporządzonym przez pracodawcę za sporny okres od marca 2003r. do kwietnia 2012r. w oparciu o dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu rent i emerytur M. L. ustalił, że skarżący w rozliczeniu miesięcznym posiadał 2501 dniówek przepracowanych pod ziemią, zaś w rozliczeniu kwartalnym (tj. w wariantcie obliczeniowym przewidzianym w art. 50f ustawy emerytalnej) posiadał 2431 dniówek dołowych, co łącznie z okresem uznanym przez organ rentowy pozwoliło na stwierdzenie, że ubezpieczony legitymuje się ponad 25-letnim okresem pracy górniczej wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią.

Sąd Okręgowy dzieląc wyliczenia zawarte w opinii biegłego zaznaczył, że przychylił się do wariantu obliczeniowego uwzględniającego udzielone ubezpieczonemu dni wolne za przepracowane soboty i niedziele.

W ocenie Sądu do pracy górniczej należało zaliczyć dni wolne udzielone za przepracowane soboty i niedziele, bowiem ubezpieczony jako pracownik był podporządkowany pracodawcy i to pracodawca polecał mu pracować w soboty i niedziele, nie może on zatem ponosić negatywnych konsekwencji tego, iż potem odbierał z tego tytułu dni wolne. Tego rodzaju uprawnienie jest przewidziane w przepisach Kodeksu pracy i winno być traktowane tak samo jak dni urlopu wypoczynkowego przy ustalaniu prawa do emerytury i pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią.

Sąd uzasadniając rozstrzygnięcie zawarte w pkt 2 wyroku wskazał, że rozpoznawana sprawa dotyczyła prawa do emerytury a nie jej wysokości stąd odsetki ustawowe mogą przysługiwać tylko od sumy pieniężnej gdy wynika to z czynności prawnej lub z ustawy.

Apelację od wyroku wniósł organ rentowy oraz ubezpieczony.

W apelacji organu rentowego wniesiono o zmianę wyroku i oddalenie odwołania lub o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Organ rentowy zarzucił wyrokowi:

- naruszenie prawa procesowego, które miało wpływ na treść orzeczenia przez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów (art. 233 k.p.c.) w ten sposób, że służbę ubezpieczonego jako społecznego inspektora pracy uznano za pracę górniczą wykonywaną stale i w pełnym wymiarze pracy a ponadto niesłuszne doliczenie do dniówek pod ziemią dni wolnych udzielonych za pracę w soboty i niedziele, co spowodowało

- naruszenie prawa materialnego a to art. 50c ust. 1 pkt 1 i art. 50e ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przez niesłuszne przyznanie emerytury górniczej.

W uzasadnieniu środka odwoławczego apelujący podniósł, że ubezpieczony pełniąc służbę społeczną zakładowego inspektora pracy w kopalni z uwagi na szeroki zakres obowiązków związanych z tą funkcją nie był w stanie wykonywać w pełnym zakresie czasu pracy górnika.

Ubezpieczony nie wykonywał pracy chociażby dlatego, że nie był podporządkowany pracodawcy, gdyż niezależność od niego zapewniała mu ustawa o społecznej inspekcji pracy.

Organ rentowy prezentował pogląd, że czynności wykonywane przez ubezpieczonego w czasie pełnienia służby społecznego inspektora pracy nie były pracą górniczą albowiem tego rodzaju służba nie została ujęta w przepisie art. 50c ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach.

Ponadto organ rentowy kwestionował zasadność uwzględnienia w wyliczeniu stażu pracy górniczej wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy dni wolnych udzielanych ubezpieczonemu za pracę w soboty i niedziele w świetle art. 50e ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach.

Ubezpieczony P. D. w apelacji zaskarżył pkt 2 wyroku wnosząc o jego zmianę poprzez przyznanie skarżącemu prawa do odsetek ustawowych z tytułu opóźnienia w ustaleniu prawa do emerytury liczonych od dnia 1 marca 2014r. do dnia zapłaty zarzucając zaskarżonemu rozstrzygnięciu naruszenie przepisów art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach i art. 85 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Sąd Apelacyjny oddalił apelację organu rentowego albowiem nie podzielił zasadniczego zarzutu apelacji zgodnie z którym oddelegowanie na czas pełnienia funkcji społecznego zakładowego inspektora pracy eliminuje możliwość uznania tego okresu za pracę górniczą w rozumieniu art. 50c ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach.

Stanowisko takie jest nietrafne. W świetle wskazanego przepisu za pracę górniczą uważa się bowiem zatrudnienie wykonywane pod ziemią w kopalniach węgla i innych kopalni wymienionych w tym przepisie a więc wszelkie prace wykonywane pod powierzchnią ziemi związane z wydobywaniem określonych kopalni.

Z ustaleń faktycznych przyjętych przez Sąd Apelacyjny za Sądem pierwszej instancji wynika, że ubezpieczony w spornym okresie od 2003r. do 2012r. wykonywał w godzinach pracy czynności jedyne w kopalni społecznego inspektora pracy mające na celu zapewnienie przez zakład pracy bezpiecznych i higienicznych warunków pracy – określone w przepisach ustawy z dnia 24 czerwca 1983r. o społecznej inspekcji pracy.

Zgodnie z art. 15 ust. 5 tej ustawy ubezpieczony z uwagi na występujące szczególne zagrożenie zdrowia i życia pracowników i warunki pracy wymagające stałego społecznego nadzoru był zwolniony na czas pełnienia funkcji z obowiązku wykonywania pracy na zajmowanym stanowisku górnika-kombajnisty z zachowaniem prawa do wynagrodzenia – co wynika z akt osobowych ubezpieczonego.

Niemniej jednak, co istotne w sprawie, ubezpieczony realizował swoje obowiązki nakreślone ustawą również w ramach dniówek roboczych pod ziemią kopalni, co potwierdził przedstawiony przez pracodawcę wykaz zjazdów pod ziemię w oparciu o który w drodze opinii biegłego ustalono, że ubezpieczony legitymuje się ponad 25-letnim okresem pracy wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przy założeniu, że do okresów tego rodzaju pracy należy doliczyć również dni odpoczynku przysługujące ubezpieczonemu za pracę wykonywaną w soboty, w niedziele i w święta w danym miesiącu zatrudnienia.

Przyjęty przez Sąd Okręgowy powyższy wariant obliczeniowy należało uznać za prawidłowy zważywszy na charakter i istotę dni wolnych od pracy udzielanych za dodatkową pracę w ponadnormatywnym czasie pracy odpowiadające istocie urlopu wypoczynkowego, który niewątpliwie podlega zaliczeniu do okresu pracy górniczej wykonywanej w pełnym wymiarze czasu pracy.

Wobec powyższego apelacja organu rentowego jako bezzasadna podlegała oddaleniu w myśl art. 385 k.p.c.

W konsekwencji przyjętego powyżej stanowiska stwierdzającego bezzasadność odmowy uznania spornego w sprawie okresu oddelegowania ubezpieczonego do pełnienia funkcji społecznego inspektora pracy jako okresu pracy górniczej.

Sąd Apelacyjny uwzględnił apelację ubezpieczonego domagającego się prawa do odsetek ustawowych z tytułu odpowiedzialności za opóźnienie w przyznaniu prawa do świadczenia.

Stwierdzony błąd organu rentowego w zastosowaniu przepisów prawa – art. 50c ust. 1 pkt 1 i art. 50e ustawy o emeryturach i rentach należało potraktować jako okoliczność za którą organ rentowy ponosi odpowiedzialność co w świetle przepisu art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. z art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach powinno skutkować przyznaniem prawa do odsetek ustawowych liczonych od dnia 1 maja 2014r. tj. po upływie 30 dni od daty złożenia przez ubezpieczonego wniosku o emeryturę w dniu 31 marca 2014r. zawierającego dokumentację konieczną do wyjaśnienia okoliczności niezbędnych do wydania decyzji.

/-/SSA J. Pietrzak /-/SSA M. Żurecki /-/SSA W. Bzibziak

Sędzia Przewodniczący Sędzia

MP